

BOEK BESPREKING

Prof. Dr. Med. E d. K e e s e r und Prof. Dr. Med. et Med. Dent. E d. P r e c h t: *Klinische Pharmacologie für Zahnärzte*. Heft 27 der „Sammlung Meusser“, Leipzig. 122 blz. R.M. 6.—.

In een zeer beknopte samenvatting wordt hier het geheele terrein der tandheelkundige pharmacologie en van wat hier en daar „dran und drum hängt“ behandeld. Het boekje is in zeventien hoofdstukken verdeeld, waarbij aan het eerste, dat de meeste aandacht vraagt, ook het grootste gedeelte is ingeruimd. Dit hoofdstuk: Antiseptica en Desinficientia is onderverdeeld in twee gedeelten: een pharmacologisch en een klinisch gedeelte, waarin vooral in het laatste veel lezenswaardigs is te vinden op het gebied van de steriele arbeid in de praktijkkamer, het zoo netelige terrein waarover het laatste woord nog lang niet is geschreven.

Als laatste hoofdstukje nog een klein uitstapje op het gebied der vitaminen. Een aanbevelenswaardig en handig nasla-boekje, doorspekt met tal van recepten.

MARGADANT

Dr. H a n s R e h m: *Abdruckverfahren beim zahnlosen Ober- und Unterkiefer*. Vierde Druk. R.M. 4.20. Verlag Herm. Meussen, 48 blz.

Schr. stelt allereerst de „anatomische“ afdruk tegenover de „kauw-afdruk“ en komt tot de conclusie, dat slechts in betrekkelijk weinige gunstige gevallen — in de bovenkaak meer dan in de onderkaak — de eerste methode bevredigende resultaten geeft.

Aan de hand van niet minder dan 80 goede afbeeldingen, (op 48 pag.!) worden de afdrukmethoden beschreven en de hun ten grondslag liggende principes toegelicht.

Zonder veel nieuws te geven voor hen die thuis zijn op het terrein der moderne afdrukmethoden, boeit het boekje door de aantrekkelijke en uiterst duidelijke wijze waarop de schrijver, in dit zeer compacte bestek, de materie weet te behandelen. Den practicus aanbevolen.

MARGADANT

Innere Medizin für Zahnärzte, von Dr. med. Freiherr v. d. O sten-Sack en. Lehmann's Verlag, 1937.

Duidelijk en eenvoudig en vooral zonder overtollige gewichtigdoenerij is de beschrijving van *die* inwendige geneeskunde, waarmee tandheelkunde en tandarts in aanraking kan komen bij gewetensvolle patienten-behandeling. Vergroot wordt de waarde nog, doordat alles wat ons vak betreft speciaal naar voren komt door cursiefdruk.

Weliswaar zal deze en geene meeningsverschil met den schrijver kunnen hebben over zuiver tandheekkundige details, maar de groote lijn, die door het geheel loopt en culmineert in het laatste hoofdstuk, is logisch en zoo uiterst belangrijk, dat dergelijke detail-kwesties geen afbreuk kunnen doen aan de waarde en beteekenis van het geheel.

Achtereenvolgens behandelen de diverse hoofdstukken: onderzoek, infectie-ziekten, longziekten, vaat- en hartlijden, maag- en darmziekten, inwendige afscheiding met haar stoornissen, avitaminosen (zeer lezenswaard om de beknopte volledigheid), zenuwziekten, sepsis, rheuma. Overzichtelijk is telkens weer het gegeven beeld van pathologie en symptomen dezer aandoeningen.

Steeds weer komt dan naar voren hoe de organen die door den tandarts worden behandeld een rol spelen kunnen bij al deze ziekten, hoe carieuze elementen en wortelresten de „porte d'entrée” kunnen zijn voor de infectie.

Blz. 50: „Vorstehende Ausführungen ergeben mit eindeutiger Klarheit eine Gesundheitsgefährdung durch kariöse Zähne. Es kann daher die Unsitte mancher Zahnbehandler, Zahnwurzelreste gans harmlos mit Prothesen zu verdecken, nicht genügend gerügt werden. Wenn aber Zahnärzte ihren Kranken aus unbegreiflichen Gründen einreden, man könne die alten Wurzelstümpfe ruhig im Munde belassen: „sie schadeten nicht, wüchsen mit der Zeit vonselbst heraus”, — so ist es eine Schande für den ärztlichen Stand, dem diese Herren doch ihrem Namen nach angehören. Ein Arzt darf nicht in freventlicher Weise mit der Volksgesundheit spielen.”

Rijk is de stof die maant tot nadenken en voorzichtigheid. Helaas is het ondoenlijk in een referaat een beeld te geven van alles wat dit boek geeft. Menigeeen zal zich gaarne verdiepen in het hoofdstuk Hart en Vaatziekten, met „Nutzanwendung in der Zahnärztliche sprechstunde”.

Vooral het laatste hoofdstuk: Die Fernwirkungen von Mundhöhlenherden, zal ieder die het boek gelezen heeft een blijvende richting geven aan zijn tandheekkundig-biologisch denken. Hier

vinden we beschreven welke stoornissen het zijn die als „Fernwirkung” van de mondholte uit ontstaan kunnen en langs welken weg dit zou geschieden.

Maar tevens schuilt hier een gevaar dat men thans achter elk verschijnsel een „Körperliches Leiden” gaat vreezen. Want helaas, hoe waardevol het boek is en hoezeer het in een behoefte voorziet (Ook de omgekeerde behoefte bestaat: n.l. een boek „Zahnheilkunde für Aerzte”) het kan een medisch-klinische opleiding niet vervangen. Maar die heeft de tandarts ook niet noodig om toch „Zahnarzt” en niet „Zahnbehandler” te zijn.

H. COEBERGH

Dechaume et Dérobert: *L'Expertise en Stomatologie*. Avec préface du Professeur Balthazard. Masson et Cie., Paris 1937. 30 francs.

Een zeer lezenswaardig boekje, ontstaan uit de samenwerking van den bekenden stomatoloog Dechaume en den gerechtelijk-geneeskundige Dérobert. Het behandelt zeer verschillende onderwerpen, als: attesten, optreden en plichten van den getuigdeskundige (bij civiele en strafrechterlijke procedures), forensisch-tandheelkundig onderzoek, arbeidsongevallen, beroepsziekten, militaire pensioenen, sociale verzekeringen. Hoewel het boekje uit den aard der zaak gebaseerd is op de Fransche jurisprudentie en wetgeving, kan de lezing ook voor Nederlanders worden aanbevolen, daar de beschrijving der Fransche toestanden slechts een betrekkelijk klein gedeelte uitmaakt.

E. SANDERS
